

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
De heer M. Harbers
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Datum
28 september 2023

Uw kenmerk

Contactpersoon
M.E. Velema

Onderwerp
Zorgen visveiligheid gemaal IJmuiden

Registratienummer
23.0942107

Telefoonnummer
072-5827260

Geachte heer Harbers,

Onlangs vernamen wij, als partners van het samenwerkingsverband Ecologische Verbindingszone Noordzeekanaal en Ommelanden (EVZ NZK), dat Rijkswaterstaat versneld een pomp vervangt voor het gemaal in het sluizencomplex in IJmuiden. Dit bericht hebben wij met gemengde gevoelens ontvangen. Wij waarderen namelijk uw inzet voor de waterveiligheid en de betrouwbaarheid van het sluizencomplex in IJmuiden. Wij maken ons echter grote zorgen over de visveiligheid, vanwege de huidige situatie met zes visonveilige pompen in het gemaal en de versnelde vervanging met een nieuwe pomp die eveneens visonveilig is.

Het gemaal in het sluizencomplex in IJmuiden is het grootste vismigratieknelpunt van Nederland met een sterfte van circa tien ton schieraal op jaarbasis. Sinds 2004 is de situatie op deze locatie verslechterd door de toevoeging van twee pompen die schadelijker zijn voor vis dan de vier oorspronkelijke pompen uit 1975. Dit geldt ook voor de nieuwe pomp die nu wordt aangeschaft. Omdat deze pomp een van de vier oude pompen vervangt, ontstaat een verdere achteruitgang van de visveiligheid. Dit terwijl de Kaderrichtlijn Water (KRW) stelt dat de situatie niet achteruit mag gaan ten opzichte van 2000. Bovendien zal de waterafvoer, ten gevolge van zeespiegelstijging, naar verwachting over enkele decennia vrijwel geheel via het gemaal verlopen, terwijl dit nu nog voor bijna de helft onder vrij verval via het spuicomplex gebeurt. Indien de visveiligheid van het gemaal niet sterk verbetert zal deze ontwikkeling nog meer schade toebrengen aan de sterk bedreigde paling en andere vis.

Al sinds 2010 werkt het samenwerkingsverband EVZ NZK aan het verbeteren van de vismigratie voor trekvis in het Noordzeekanaalgebied. Wij spannen ons gezamenlijk in om vismigratie te bevorderen en hebben miljoenen geïnvesteerd in vismigratievoorzieningen, zodat vis optimaal tussen zoet en zout kan migreren. Zo zijn ondertussen vele vismigratieknelpunten tussen de

Datum
28 september 2023

regionale watersystemen en het Noordzeekanaal opgelost en er liggen plannen om dit werk voort te zetten. Het slagen van ons werk is echter afhankelijk van het veilig openzetten van de 'buitendeur', het gemaal in het sluizencomplex van IJmuiden.

In het Nationaal Aalbeheerplan uit 2009 is afgesproken vismigratieknelpunten op te lossen, waaronder het knelpunt van het sluizencomplex IJmuiden. Ook heeft de Tweede Kamer op 6 juli jl. de motie van het lid Van Esch c.s. aangenomen over het garanderen dat het Gemaal IJmuiden bij de eerstvolgende renovatie volledig visvriendelijk wordt gemaakt.

In aansluiting hierop verzoeken ook wij u om structurele maatregelen te nemen. Wij beseffen dat het geheel visveilig maken van het gemaal lastig zal zijn, omdat de vervangende pompen moeten worden ingepast in een bestaande constructie. Daarom vragen wij u om ten minste te kiezen voor de best beschikbare technieken voor visveiligheid bij de vervanging van pompen. Ook vragen wij u om binnen de huidige renovatie alle pompen en/of rotoren op basis van best beschikbare technieken visveiliger te maken. Tevens verzoeken wij u dringend om ook bij tijdelijke situaties beheermaatregelen te nemen die de schade op korte termijn beperken, zoals het overzetten van paling en het optimaal inzetten van de pompen van het gemaal ten bate van de visveiligheid.

Regionale waterbeheerders hebben de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan met visveilige ontwerpen van zowel nieuwe als bestaande gemalen. Graag zouden wij samen met u op zoek gaan naar oplossingen. Wij nodigen u dan ook van harte uit om de vispasseerbare pompen bij gemaal Lely in de Wieringermeerpolder te bekijken.

Wij vinden het essentieel voor onze samenwerking dat de aal straks ook veilig de buitendeur kan passeren.

Hoogachtend,

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht,
namens deze mevrouw J. Bloemberg-Issa,
Lid dagelijks bestuur

Hoogheemraadschap van Rijnland,
namens deze heer H. Schouffoer,
Hoogheemraad

Gemeente Amsterdam,
namens deze mevrouw Z. Pels,
Wethouder Dierenwelzijn

Datum
28 september 2023

Port of Amsterdam,
namens deze mevrouw D.F. Bosman,
Directeur Investerings/CIO

Dorine Bosman

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens deze gedeputeerde R. Kocken

Sportvisserij MidWest Nederland,
namens deze de heer R. Gatowinas,
Voorzitter

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier,
namens deze mevrouw K. Hartog,
Hoogheemraad

